

Europeiska
kommissionen

Medborgardialoger och medborgarsamråd

Slutsatser

30 april 2019

Innehållsförteckning

En medborgarunion	5
Ett välmående EU	8
1. Ett EU som skyddar	11
2. Migration	12
3. En dynamisk ekonomi	13
4. Klimat och miljö.....	14
5. Ett EU med värderingar	15
6. Utsikter för de unga	16
7. Ett starkare EU i världen	17
Medborgarengagemang och beslutsfattande.....	18

”Europeiska unionen är först och främst en medborgarunion. Medborgarna är vårt projekts själ, hjärta och drivkraft.”

Jean-Claude Juncker, 11 december 2018

Den här rapporten bygger på inlägg från hundratusentals medborgare som yttrat sig i omkring 1 600 medborgardialoger och i nätsamrådet om EU:s framtid.

Den ska tjäna som underlag för stats- och regeringschefernas arbete vid det informella toppmötet i Sibiu. Synpunkter från och kontakter med medborgarna har också tagits med i kommissionens bidrag till den strategiska agenda som EU:s stats- och regeringschefer ska anta i juni 2019 (*EU i maj 2019: för ett mer enat, starkare och mer demokratiskt EU i allt mer osäker värld*).

En medborgarunion

Att hålla kontakt med medborgarna och lyssna på deras förväntningar, oro och idéer har legat den här kommissionen varmt om hjärtat ända från början. I de uppdragsbeskrivningar som skickades ut till alla kommissionärer när de tillträdde ombads de att vara politiskt aktiva i EU-länderna och föra en dialog med människorna där, visa och berätta om den gemensamma agendan, lyssna till EU-invånarnas idéer och aktivt samverka med olika aktörer. I **vitboken om EU:s framtid**¹, som Jean-Claude Juncker lade fram den 1 mars 2017, inleddes ett nytt skede med nya alternativ för hur EU kan utvecklas i framtiden för att uppmuntra debatten i hela EU.

”Den här vitboken bör vara inledningen på en ärlig och bred diskussion med medborgarna om hur EU ska utvecklas de kommande åren. [...] EU-kommissionen kommer tillsammans med Europaparlamentet och intresserade medlemsländer att hålla en rad debatter om EU:s framtid över hela EU, i nationella parlament och i städer och regioner. Miljontals människors idéer och uppfattningar kommer att bli en katalysator för EU:s framsteg.”

Sedan Junckerkommissionen tillträdde har över 1 572 debatter² ägt rum på 583 orter. Dessutom inledde kommissionen den 9 maj 2018 ett nätsamråd om EU:s framtid kring frågor som valts ut av en panel medborgare som var representativa för EU:s mångfald.

Kommissionen har deltagit i 20 högprofilerade debatter anordnade av Europaparlamentet med nationella ledare, har ställt sig bakom Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs och Regionkommitténs projekt³ och har aktivt stött medlemsländernas medborgarsamråd. Alla dessa initiativ, även de som anordnas av andra politiska institutioner och av civilsamhället, kompletterar varandra.

Kommissionen lade i december 2018 fram en lägesrapport till Europeiska rådet om medborgardialoger och medborgarsamråd⁴ där den nämnde sju områden där människorna i EU har höga förväntningar på EU. För första gången välkomnade Europeiska rådet i sina slutsatser dialogerna och samråden, och gjorde en uttrycklig koppling till utarbetandet av den strategiska agendan.

1 https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/vitbok_om_eu_s_framtid_sv.pdf

2 Medborgardialogerna är offentliga debatter för allmänheten och beslutsfattare. Den första debatten hölls den 27 september 2012 i den spanska hamnstaden Cadiz med Viviane Reding som då var kommissionens vice ordförande. Liknande debatter har anordnats av kommissionen sedan 2013.

3 <https://cor.europa.eu/sv/engage/Pages/Reflecting-on-Europe.aspx>

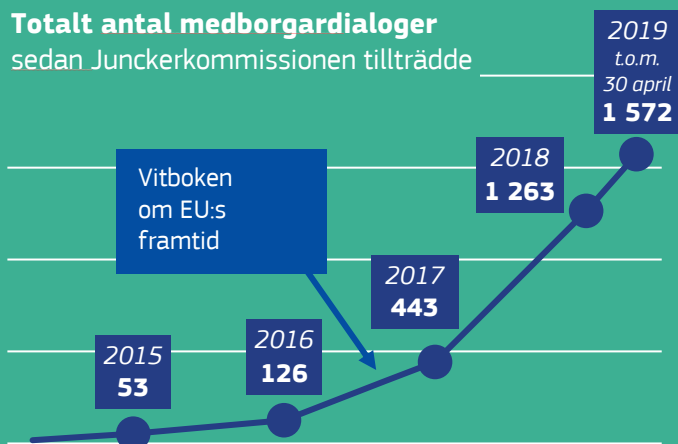
4 https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/eu-progress-report-consultations-111218_sv.pdf

Vitboken om EU:s framtid

Kommissionens ordförande Jean-Claude Juncker lade den 1 mars 2017 fram en vitbok med fem tänkbara scenarier för ett framtida EU med 27 länder. Scenarierna var inte bindande eller uttömmande och de uteslöt inte varandra. Avsikten var att de skulle utgöra underlag för en mångsidig debatt.

SCENARIER					
VAD INNEBÄR DET?	Fortsätta som förut	Enbart den inre marknaden	De som vill ha mer gör mer	Göra mindre men göra det effektivare	Göra mycket mer tillsammans
EU-27 genomför och förbättrar dagens reformagenda. Prioriteringarna uppdateras regelbundet, problemen tas upp vartefter de uppstår och ny lagstiftning införs efter behov.	EU-27 fördjupar bara centrala aspekter av den inre marknaden.	EU-27 låter de medlemsländer som vill göra mer tillsammans göra det på vissa områden. Det leder till att länderna kommer överens om specifika rättsliga och budgetmässiga arrangemang för att fördjupa samarbetet. Andra medlemsländer kan ansluta senare.	EU-27 är enigt om att vissa prioriterade frågor behöver hanteras bättre, och inriktar sin uppmärksamhet och sina resurser på att göra mer snabbare på ett fåtal områden, medan man på andra områden slutar agera eller gör mindre.	Medlemsländerna delar mer makt, resurser och beslutsfattande på alla områden, euron stärks och beslut på EU-nivå genomförs snabbt.	

Medborgardialogar

194 000 deltagare

1,6 miljoner tittare
via webbsändningar

Nätsamråd

**Ett alleuropeiskt
mångspråkigt
samråd**

12 frågor
(slutna och öppna
frågor)

Kompletterat av
sociala medier

87 000
deltagare

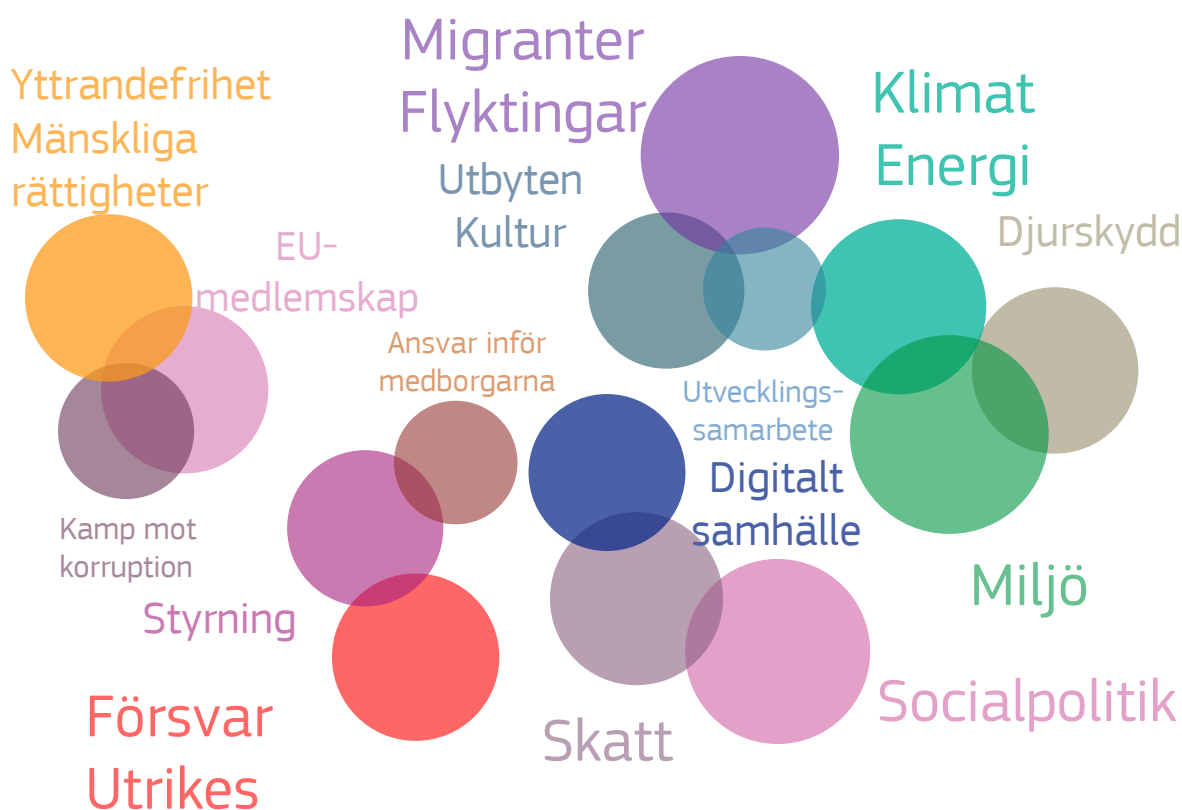
Ett välmående EU

Liknande slutsatser kan dras av såväl medborgardialogerna och nätsamrådet om EU:s framtid som medlemsstaternas egna samråd, trots de olika uppläggen.

På det hela taget har deltagarna en **positiv uppfattning om EU**. Opinionsundersökningar ger liknande resultat. Enligt en Eurobarometerundersökning av representativa urval av befolkningen anser 62 % av människorna i EU att deras lands medlemskap i EU är positivt, den högsta nivån på 27 år. Bara 11 % ser negativt på EU-medlemskapet, medan de andra är neutrala. Eurobarometern visar också att förtroendet för EU ökade från våren 2014 till hösten 2018 med 11 procentenheter (från 31 % till 42 %), kanske till följd av den nya tonvikten i EU:s initiativ på medborgarnas problem. Förtroendet för både Europaparlamentet och kommissionen ökade med 11 procentenheter, till 48 % respektive 43 %. Under samma period ökade förtroendet för de nationella regeringarna med 8 procentenheter till 32 %.

EU-nivån betraktas som den **legitima** och kanske mest effektiva nivån för att hantera **globala utmaningar**. På frågan om vilka EU-beslut som skulle göra dem stolta över att vara EU-medborgare, nämnde de som svarade på nätsamrådet spontant områden som **miljö och klimat, migration och flyktingar, utrikespolitik och försvarspolitik**.

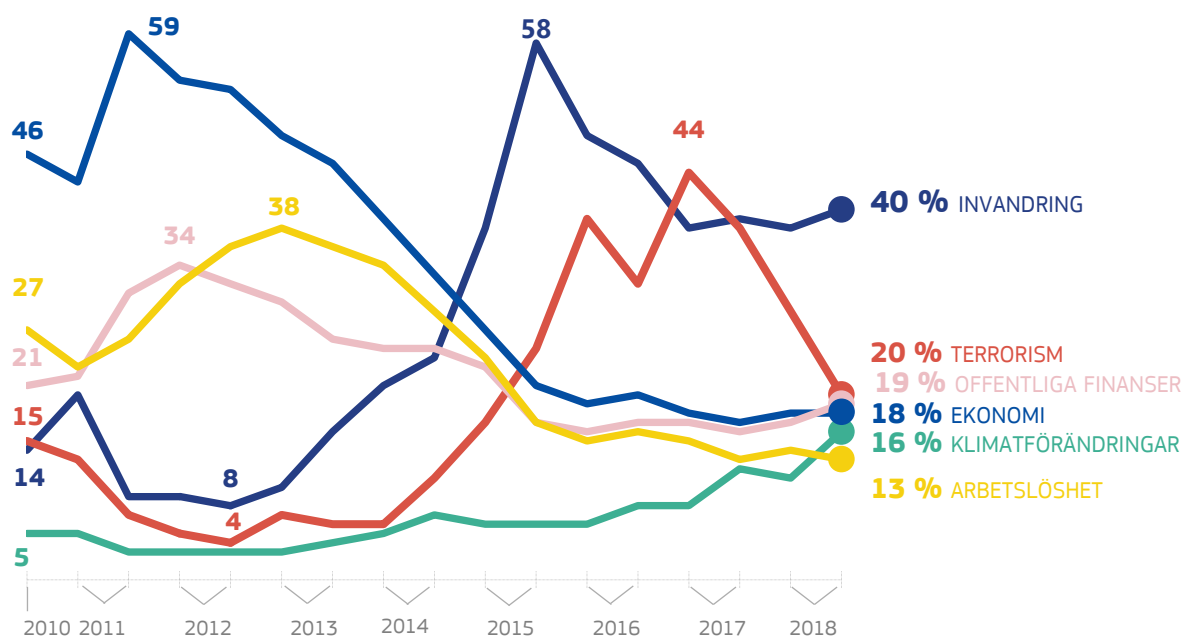

Nätsamråd

"Vilka beslut på EU-nivå skulle göra dig stoltare över att tillhöra EU?"
(öppen fråga)

Svaren har grupperats efter ämne med hjälp av textutvinningsmetoder. Cirklarnas storlek står i proportion till hur ofta de nämnts och deras läge visar hur nära ämnena ligger varandra.

Den ordinarie Eurobarometerundersökningen i november 2018 bekräftar att globala frågor ofta nämns när de tillfrågade uppmanas att från en lista med 14 alternativ välja de två viktigaste frågor som EU står inför. Migration är fortfarande den oftast nämnda frågan, men mycket mindre vanlig än 2015, samtidigt som hanteringen av migration ger resultat. Det stämmer med det faktum att färre frågor om migration ställts under medborgardialogerna 2019. Terrorism har framträtt som den andra prioriterade frågan. För första gången är klimatförändringar en av de fem oftast nämnda frågorna.

Ordinarie Eurobarometerundersökning, hösten 2018
"Vad anser du är de två viktigaste frågor som EU står inför just nu?"
(högst två svar av fjorton alternativ)
 Bara de sex vanligaste svaren visas i diagrammet.

Eftersom EU har gått från ekonomisk återhämtning till expansion de senaste åren har **ekonomiska och sociala frågor** en mindre framträdande roll än innan Junckerkommissionen tillträdde. Behovet av en **dynamisk ekonomi** med inriktning på digital teknik, forskning och innovation och ett stabilt euroområde framhålls emellertid också, liksom **rättvisa och socialt skydd**.

Europa upplevs också vara en värderingarnas världsdel, där man måste slå vakt om rättsstat och likabehandling och bekämpa korruption.

Brexit har också dryftats mer regelbundet de senaste månaderna, men totalt sett ville deltagarna i medborgardialogerna och nätsamrådet främst diskutera framtiden för EU-27.

Överlag vill deltagarna i debatten om EU:s framtid att EU ska satsa på **frågor som redan står i centrum för EU:s agenda**, t.ex. Junckerkommissionens tio politiska prioriteringar. Kommissionens bidrag till den strategiska agendan och kommissionens förslag till EU:s långtidsbudget återspeglar också medborgarnas förväntningar.

1. Ett EU som skyddar

Deltagarna i debatten om EU:s framtid tenderar att förvänta sig att EU ska garantera deras välbefinnande och skydda deras **sociala rättigheter**. Deltagarna efterlyser ofta starkare rättigheter och tar upp löneskillnader mellan könen, föräldraledighet och andra sociala frågor, däribland **hälsa**. Många oroade sig för tilltagande ojämlikhet, och ville i allmänhet se **skydd av de svagaste** i samhället, t.ex. lågutbildade arbetstagare och äldre.

Konsumentskydd är en viktig del av det skydd som efterlyses. **Livsmedelssäkerhet** och livsmedlens kvalitet nämns regelbundet. Medborgarna förväntar sig att handelsavtalen skyddar stränga normer, bl.a. sociala normer och miljönormer. Många oroar sig för vad de upplever som orättvis **beskattning**, särskilt till storföretagens fördel.

Men behovet av ett EU som skyddar kommer främst till uttryck när det gäller **brott och säkerhet**, särskilt i fråga om terrorism. Bekämpning av korruption nämns också ofta.

” För att få komma in i EU borde produkter från tredjeländer uppfylla samma kvalitetskrav.
Nättagare från Spanien

Harmonisering av sociala rättigheter och skatter behövs för att undanröja orättvis konkurrens i Europa.
Nättagare från Frankrike

EU bör hjälpa människor som lever i fattigdom.
Medborgardialog i Ljubljana, Slovenien

”

- Över 12,5 miljoner jobb har skapats sedan Junckerkommissionen tillträdde.
- I förhandlingarna om handelsavtal skyddar kommissionen känsliga sektorer och tummar inte på säkerhetskraven. Mänskliga, arbetsrättsliga och grundläggande rättigheter står i centrum för vår handelspolitik, liksom hållbar utveckling.
- Mellan 2014 och 2020 anslår EU 86,4 miljarder euro till Europeiska socialfonden.
- I översynen av reglerna om utstationering av arbetstagare, som kommissionen föreslagit, fastställs principen om lika lön för lika arbete på samma plats.

2. Migration

Migrationen fortsätter att oroa många medborgare, men de senaste månaderna har frågan tagits upp mindre ofta.

Opinionen är polariserad, vilket återspeglar de olika åsikter som människorna i EU har om migration- och asylpolitiken. Ett betydande antal deltagare vill se ett slut på **irreguljär migration** eller att migranter som inte har rätt att vistas i EU ska återsändas.

Många efterlyser ett mer välkomnande EU eller efterlyser åtgärder för att förhindra **förluster av människoliv** i Medelhavet. **Integration** av migranter och **samarbete** med länderna utanför EU, särskilt i Afrika, tas också upp. Många deltagare ville se **solidaritet** mellan EU-länderna eller efterlyste enhetliga kontroller vid land- och sjögränserna. Många deltagare i dialogerna oroar sig för den manipulativa och förgrovade retorik som används när de här frågorna diskuteras.

” Det finns människor utanför Europa som behöver hjälp för att det pågår krig i deras land eller för att de svälter. Vi kan hjälpa dem

Nättagare från Österrike

Förutom flyktingarna finns det människor från andra delar av världen som flyr från fattigdom. Samarbetar EU med de länderna för att hjälpa dem utvecklas?

Medborgardialog i Msida, Malta

Utforma och genomför en EU-strategi för gemensam förvaltning och bevakning av land- och sjögränserna.

Nättagare från Cypern

”

- Antalet irreguljära inresor till EU har återgått till nivån före krisen.
- EU:s insatser har sedan 2015 bidragit till att rädda över 730 000 människor till sjöss.
- EU:s gräns- och kustbevakning sätter in ca 900 gränsvakter som kompletterar EU-ländernas redan utplacerade personal. Den kan byggas ut framöver med upp till 10 000 gränsvakter.
- EU finansierar program i länder utanför EU för att ta itu med de bakomliggande orsakerna till irreguljär migration.

3. En dynamisk ekonomi

Deltagarna i debatten om EU:s framtid visar allt större intresse för de nya tendenser som formar framtidens ekonomi. Många uttrycker oro för hur EU som helhet och individer ska kunna anpassa sig till den **dynamiska** ekonomin.

Många frågor rör den **digitala ekonomin och dess konsekvenser** för kompetensutveckling, nya jobb och skydd av personuppgifter, och många ville att nätjättarna starka ställning skulle regleras. Artificiell intelligens och robotteknik nämndes också ofta, och EU förväntades både ta vara på möjligheterna och begränsa riskerna.

Ett annat kärt ämne är **den cirkulära ekonomin** och dess fördelar.

Behovet av att prioritera och ge incitament för **forskning och innovation** nämns ofta, liksom förbättrad tillgång till **finansiering och investeringar**, särskilt för små och medelstora företag. Nyttan med EU-budgeten tas särskilt ofta upp ute i regionerna.

Fri rörlighet inom EU anses allmänt vara en tillgång för ekonomin och för de enskilda själva. **Euron, den inre marknaden och världshandeln** betraktas alla som tillfällen för företag och konsumenter, även om några fruktar att produkter av låg kvalitet kan importeras till EU.

Investera både i forskning och innovation och i utbildning.

Nättagare från Tyskland

När får vi världsledande digitala företag i EU?

Medborgardialog i Luxemburg

Vi borde minska gapet mellan landsbygd och storstäder när det gäller bredband.

Medborgardialog i Jasinka, Polen

- EU har nu haft tillväxt sex år i rad.
- Junckerplanen som startade i november 2014 har genererat ytterligare investeringar på 400 miljarder euro till förmån för nästan en miljon små och medelstora företag.
- Kommissionen föreslår i nästa långtidsbudget att investeringarna i forskning och innovation ska öka med 50 %.
- EU håller på att genomföra en strategi för att utveckla den digitala ekonomin.

4. Klimat och miljö

Allt fler oroar sig för klimatförändringar och miljöskydd.

Överlag tvivlar européerna knappast på att klimatförändringarna åtminstone delvis beror på **mänsklig verksamhet**. Deltagarna i medborgardialogerna vill inte bara veta mer om hur EU möter denna globala utmaning, utan också hur de kan hjälpa till själva

Medborgarna anser att det är mycket viktigt med planerna att minska **utsläpp av växthusgaser**. Trots allvarlig oro uttrycks också tillförsikt i fråga om **förnybar energi**, investeringar i den gröna ekonomin och **innovation** för att bidra till miljöskyddet.

Under medborgardialogerna tog man upp många frågor om **avfallshantering** (särskilt **plast**), **bekämpningsmedel**, biologisk mångfald och **djurskydd**.

Kampen mot klimatförändringarna bör få högsta prioritet i den offentliga politiken.
Medborgardialog i Lissabon, Portugal

EU bör ta krafttag för att skydda våra oceaner.
Medborgardialog i Nicosia, Cypern

Kemiska produkter som har skadlig inverkan på människors hälsa bör elimineras.
Nätdeltagare från Kroatien

- EU är den enda stora ekonomi som helt och hållet omsätter sina utfästelser i Parisavtalet i bindande inhemsk lagstiftning.
- Mellan 1990 och 2016 minskade utsläppen av växthusgaser med 22 % samtidigt som EU:s ekonomi växte med 54 %.
- Kommissionen har lagt fram världens första heltäckande plaststrategi med konkreta förslag om förbud mot engångsprodukter av plast.
- Kommissionen begränsar exponeringen för cancerframkallande kemikalier på arbetsplatsen, något som kommer att rädda över 100 000 människoliv de kommande 50 åren.

5. Ett EU med värderingar

Europeiska **värderingar** och europeisk **identitet** fortsätter att vara viktiga för många. EU anses allmänt vara ett fredsprojekt som kännetecknas av **frihet** och **grundläggande rättigheter**. Många deltagare uttrycker sin oro för **korruption** och **rättsstatsprincipen** i vissa EU-länder, och vill att EU ska gripa in.

Begreppet **solidaritet** ligger hela tiden högt upp på dagordningen. **Jämställdhet och jämlikhet** betraktas som hörnstenar i vårt samhälle.

Förtroendet för EU-institutionerna har ökat sedan 2014, men många deltagare uppfattar dem fortfarande som för **avlägsna** och förväntar sig att de ska vara effektivare och öppnare.

Några deltagare vill se insatser för att föra EU **närmare medborgarna**. Detta inbegriper bl.a. kulturutbyten, språkkurser, undervisning om Europa i **skolorna** och användning av europeiska symboler som flaggan och Europadagen.

Några månader före valet till Europaparlamentet oroar några deltagare sig för att **desinformation** kan undergräva den demokratiska processen. Medborgarna skulle uppskatta mer information om EU så att de kan förstå och **påverka besluten** bättre.

Sexuella minoriteter har rätt till trygghet och ett liv fritt från våld.

Nättagare från Spanien

Informationsattacker utifrån, t.ex. fejkkonton på sociala medier och troll, bör vara en fråga för regeringarna, EU-institutionerna och alla medborgare. Medborgardialog i Tallinn, Estland

Vi talar för mycket om ett EU som är avlägset. Men det är vi som är EU, och om vi inte engagerar oss, om vi inte deltar i politiken och debatten, kan vi inte förvänta oss att EU ska komma närmare. Medborgardialog i Ljubljana, Slovenien

- EU är en av världens mest avancerade regioner när det gäller jämställdhet och bekämpning av diskriminering.
- Den nya uppförandekoden för kommissionens ledamöter garanterar högsta etiska standarder för befattningshavare i och utanför EU.
- De nya dataskyddsreglerna, som trädde i kraft i maj 2018, är ett viktigt steg för att stärka medborgarnas grundläggande rättigheter i den digitala eran.
- Nya regler har införts för att öka insynen i valkampanjer, med påföljder när reglerna inte följs.

6. Utsikter för de unga

Många studerande och ungdomar deltar i medborgardialogerna. De kräver mer inflytande i det politiska beslutsfattandet, särskilt i samband med den senaste tidens ökade ungdomliga engagemang i klimatfrågorna.

Medborgarna kopplar detta krav till frågor som **rörlighet, utbildning** och utbytesprogram. **Erasmus** nämns hela tiden uttryckligen som ett föredöme, och många deltagare vill att det ska få mer pengar. **Ungdomsarbetslösheten** förblir ett allvarligt bekymmer för många unga, och många anser att EU kan ha stor betydelse för att hjälpa att anpassa utbildningen till nya tendenser som den digitala ekonomin.

Förutom förslag på gemensamma läroplaner och ömsesidigt erkännande av examensbevis ser många **skolorna** som den plats där man bör undervisa om EU och där den unga generationen kan inhämta EU:s **gemensamma värderingar**.

Utveckla utbyten mellan skolor genom gemensamma projekt med hjälp av teknik som virtuella klassrum. Det är ett sätt att prova på andra arbetsmetoder och lära känna andra kulturer.

Nättagare från Frankrike

Genomför en medborgarskapskurs om grundläggande moraliska krav, tolerans och kunskaper om styrning på EU-nivå och nationell och lokal nivå.

Nättagare från Irland

- Erasmus har redan gett över 9 miljoner deltagare möjlighet att studera, fortbilda sig, resa, arbeta som volontärer eller praktisera utomlands. Kommissionen föreslår att budgeten ska fördubblas till 30 miljarder euro för perioden 2021–2027.
- På förslag av kommissionen har EU-länderna åtagit sig att främja ömsesidigt erkännande av examensbevis, att stärka nyckelkompetenser som företagarkunskap och digital kompetens samt att stärka inkluderande utbildning, och främja EU:s gemensamma värderingar och det europeiska inslaget i undervisningen.
- Med en budget på nästan 9 miljarder euro för perioden 2014–2020 stöder sysselsättningsinitiativet för unga människor som inte har möjlighet att delta i utbildning eller arbeta.

7. Ett starkare EU i världen

Många medborgare vill se mer samordning och samverkan inom EU:s insatser i omvärlden. De vill ha både en gemensam **utrikespolitik** och en gemensam **försvarspolitik**. Att samla resurser för forskning och innovation nämns och vissa föreslår till och med en EU-armé.

EU jämförs ofta med resten av världen, och deltagarna lovordar EU:s roll på världsscenen. Den Eurobarometerundersökning som genomfördes i november 2018 visar att 76 % anser att EU är en stabil tillflykt i en osäker omvärld.

Deltagarna nämner ofta **andra världsmakter** som Ryssland, Kina och USA, ibland i samband med oro för **cybersäkerhet** eller **handel**. De anser tydligt att EU behöver vara en lika stark, principfast aktör i världspolitiken. Flera nämner behovet av att tala med en **"gemensam röst"**, medan andra förordar att utrikespolitiken ska "enas".

Jag hoppas att EU lyckas hålla en enad front och stå för solidaritet, kulturell mångfald, rättsstat och miljöskydd.
Nätddeltagare från Frankrike

Att harmonisera målen för försvars- och utrikespolitiken gör det möjligt för EU att tala med en politisk tyngd i paritet med dess ekonomiska tyngd.
Nätddeltagare från Ungern

För att spara pengar och använda dem på ett effektivare sätt måste vi ha gemensamma tekniska standarder inom försvarsindustrin.
Facebook Live-dialog

- EU är en pålitlig partner när det gäller att försvara den regelbaserade världsordningen.
- EU och medlemsländerna står för över hälften av utvecklingssamarbetet i världen. EU:s humanitära bistånd når över 120 miljoner människor varje år.
- EU har för närvarande 16 militära och civila uppdrag i gång över hela världen.
- Kommissionen har antagit arbetsprogram för att samfinansiera gemensamma försvarsprojekt inom försvarssektorn 2019–2020. För EU:s nästa långtidsbudget föreslår kommissionen en europeisk försvarsfond med 13 miljarder euro i medel.

Medborgarengagemang och beslutsfattande

I en föränderlig värld är EU-medborgarna medvetna om de globala utmaningar som EU ställs inför men också om dess tillgångar.

De förväntar sig mycket av EU, som tillsammans med medlemsländerna bör stå för sina värderingar, skydda sina medborgare och göra sin röst hörd på världsscenen. Deras förväntningar står redan i centrum för kommissionens insatser.

Debatten har visat att deltagarna kan gå i bräschen för förändringarna. De intresserar sig för den cirkulära och den digitala ekonomin och i nya former för demokratisk delaktighet.

Medborgarna vill ha ett EU som är konkurrenskraftigt, rättvist och beskyddande, och som gör en insats i världen, särskilt när det gäller miljöskydd och klimatförändringar. Det är med denna satsning på ett välmående EU i åtanke som den sittande kommissionen sedan 2014 tagit initiativ till och förberett sitt bidrag till den strategiska agenda som EU:s stats- och regeringschefer ska anta i juni 2019.

Debatten om EU:s framtid har också visat hur gärna många medborgare uttrycker sina åsikter och blir mer aktiva i den politiska processen. Det finns många verktyg som hjälper dem med det, t.ex. offentliga samråd och europeiska medborgarinitiativ. Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén har också avgörande betydelse för att alla röster ska höras. Det är ett ansvar för alla institutioner, på EU-nivå och nationell, regional och lokal nivå och för det civila samhället att anordna dialoger och samråd. Den representativa demokratin kan inte ersättas, men kan inte annat än stärkas av nya former av medborgarengagemang.

TYCK TILL

Delta i debatten om EU:s framtid.

https://ec.europa.eu/commission/future-europe_sv

Kommissionen ansvarar inte för följderna av vidareutnyttjandet av denna publikation.

Luxemburg: Europeiska unionens publikationsbyrå, 2019
© Europeiska unionen, 2019

Vidareutnyttjande är tillåtet med angivande av källan.
Bestämmelser om vidareutnyttjande av Europeiska kommissionens handlingar finns i beslut 2011/833/EU (EUT L 330, 14.12.2011, s. 39).

Tillstånd för användning eller mångfaldigande av fotografier och annat material som inte omfattas av Europeiska unionens upphovsrätt ska sökas direkt av upphovsrättsinnehavarna.

FOTOGRAFIER

Samtliga fotografier © Europeiska unionen om inget annat anges.

